

Številka: 350-08-53/2005 - MOP/429-10921-06
Datum: 30. 7. 2021

CI ZA IZGRADNJO PTUJSKE OBVOZNICE
civilna.iniciativa@ptujskaobvoznica.com

Zadeva: **Državni prostorski načrt za glavno cesto Ptuj - Markovci**

Zveza: **Odgovor na dopis civilne iniciative za izgradnjo ptujske obvoznice z dne 27. 7. 2021**

CI za izgradnjo ptujske obvoznice (v nadaljnjem besedilu: CI) je 27. 7. 2021 na člane Delovne skupine za usklajevanje rešitev za GC Ptuj – Markovci (v nadaljnjem besedilu: delovna skupina), Ministrstvo za okolje in prostor (v nadaljnjem besedilu: MOP) in Ministrstvo za infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: MZI) naslovila dopis »Blokiranje in izsiljevanje odločanja v delovni skupini za umestitev GC Ptuj – Markovci.

Po pregledu dopisa naslovniki ugotavljamo, da nekatere navedbe v dopisu niso točne ali pa so neutemeljene in so kot take lahko zavajajoče. V izogib morebitnim nadaljnjim nerazumevanjem in napačnim razlagam v zvezi s postopkom priprave državnega prostorskega načrta za glavno cesto Ptuj – Markovci (v nadaljnjem besedilu: DPN), podajamo pojasnila, v katerih ponovno izpostavljamo nekatera, za postopek priprave DPN, pomembna dejstva.

Priprava DPN poteka že od maja 2006, ko je bil na Vladi RS sprejet Program priprave državnega lokacijskega načrta za glavno cesto Ptuj – Markovci. Na tej podlagi sta bila v letu 2007 izdelana študija variant (v nadaljnjem besedilu: ŠV) in okoljsko poročilo (v nadaljnjem besedilu: OP), skupaj z dodatkom za varovana območja. V okviru ŠV je bilo, v dveh koridorjih, severno in južno od Ptujkega jezera, v skladu s tedaj veljavno prostorsko zakonodajo, ovrednoteno in medsebojno primerjano 7 variant poteka trase nove dvopasovne državne ceste; variante so bile ovrednotene in primerjane s prostorskega (urbani razvoj, krajina, infrastrukturna omrežja), funkcionalnega, varstvenega in ekonomskega vidika (prometna učinkovitost, ekonomska upravičenost). Na podlagi sinteznega vrednotenja se je kot najustreznejša izkazala varianta, ki poteka po severni strani Ptujkega jezera – varianta S1. Varianta S1 je bila torej končni rezultat ŠV, ki pa so mu lokalne skupnosti nasprotovale in zahtevale potek trase južno od Ptujkega jezera. Južne variante so se v postopku vrednotenja, zaradi bistvenega poseganja v območje Natura 2000, izkazale kot nesprejemljive. Po ugotovljenem neskladju interesov (umeščanje ceste v prostor in ohranjanje narave) je bila preverjena možnost uporabe inštrumenta prevlade druge javne koristi nad javno koristjo ohranjanja narave, v skladu z zakonom o ohranjanju narave. Ocenjeno je bilo, da uporaba tega inštrumenta ni možna, ker za to niso izpolnjeni osnovni pogoji.

V zvezi s tem je podala predhodno mnenje tudi Evropska komisija in sicer, da mora država članica pri odločanju o umestitvi trase skozi območje Nature 2000 poiskati varianto, ki ima najmanjši vpliv na okolje in da nasprotovanje lokalne skupnosti ni zadosten razlog za uporabo instrumenta prevlade javne koristi.

Glede na zgoraj navedeno je postopek priprave DPN, od leta 2007 do leta 2016, miroval. Februarja 2016 sta MOP in MzI sprejela odločitev, da se postopek priprave DPN nadaljuje in da je treba zaradi sprememb, ki so se zgodile od zaključka ŠV v I. 2007 dalje (spremembe zakonodaje, odprtje Pomurske AC in preusmeritve prometnih tokov, gospodarska kriza idr...), pred nadaljevanjem postopka priprave DPN preveriti upravičenost predmetne cestne povezave. Na tej podlagi je bila v letu 2018 izdelana nova prometna in prometno-ekonomska študija (Prometna študija in ekonomsko vrednotenje nove cestne povezave Ptuj–Markovci–Gorišnica, Lineal d. o. o., januar 2018).

Na podlagi prometno-ekonomske študije je MzI aprila 2018 pripravilo novelirana izhodišča za načrtovanje GC Ptuj – Markovci. Septembra 2018 je MzI predlagalo, naj MOP, glede na rezultate nove prometno-ekonomske študije in novelirana izhodišča za načrtovanje GC Ptuj – Markovci, nadaljuje s pripravo DPN in sicer tako, da se ob upoštevanju novih izhodišč ponovno izvede ŠV.

V okviru nove ŠV je DARS d. d., v sodelovanju z MzI in MOP, zagotovil »Elaborat možnih variantnih rešitev« (v nadaljnjem besedilu: elaborat), kjer so bile na podlagi noveliranih izhodišč **opredeljene naslednje izvedljive variante: JJ, J2 opt, J2 opt-jug, S4 opt** (ki predstavlja S1 iz ŠV 2007, vendar z izvennivojskimi križišči) in **SS**. V elaboratu je za vsako varianto podana tudi groba ocena investicije. Ta je odvisna predvsem od dolžine posamezne variante in zahtevnosti gradnje (število objektov – predori, viadukti, pokriti vkopi, ipd.). Elaborat predstavlja strokovno podlago za odločitev o obsegu obravnavanih variant, ki bodo vključene v ŠV.

Izpostaviti je treba, da izvedljivost variant, predlaganih v elaboratu, pomeni njihovo tehnično izvedljivost ter potencialno oz. preliminarno prostorsko in okoljsko sprejemljivost, ocenjeno na podlagi obstoječih in javno dostopnih podatkov, ne pomeni pa tudi upravičenosti, smiselnosti in funkcionalnosti rešitev ter njihove dejanske sprejemljivosti. Slednje bo preverjeno šele v nadaljnjih postopkih umeščanja v prostor oz. v ŠV, kjer bo na podlagi vrednotenja in primerjanja podrobneje obdelanih variant (z vseh predpisanih vidikov) v sinteznem delu predlagana najustreznejša varianta.

Z namenom, da se pospeši dokončanje priprave DPN in da se pri pripravi predloga najustreznejše variante poišče rešitev, ki bo sprejemljiva s prostorsko-družbenega, varstvenega, funkcionalnega in ekonomskega vidika, hkrati pa sprejemljiva tudi v lokalnem okolju, je bila februarja 2020 ustanovljena delovna skupina, ki jo vodi MOP. V skupino so, poleg predstavnikov MOP, MzI, DARS d. d. in varstvenih resorjev, vključeni predstavniki lokalnih skupnosti na območju načrtovane ceste, pri delu delovne skupine pa sodeluje tudi predstavnik CI. V skladu s sklepom o imenovanju delovne skupine, naj bi ta delovala s konsenzom.

Na podlagi sestanka delovne skupine, ki je bil junija 2020 organiziran kot terenski ogled, so izdelovalci ŠV izdelali predlog nove variante S5. Načrtovana je tako, da odpravlja večino slabosti variante S4 opt, na katere je opozorila Občina Ptuj:

- trasa prečka območje, kjer občina načrtuje turizem, šport in rekreacijo ob Ptujskem jezeru;
- trasa iz mesta Ptuj ne umakne daljinskega prometa (S4 opt je po mnenju občine vpadnica, ne obvoznica);
- promet je prestavljen iz enega dela naselja v drugega, kar vplivov na slabo kakovost zraka in obremenitev s hrupom bistveno ne izboljša, hkrati pa degradira rekreacijsko območje Ptujja;
- poruši se največje število hiš (novogradnje, domove mladih družin), kar je z vidika razvoja občine nedopustno.

Varianta S5, ki je bila predstavljena delovni skupini v juliju 2020, je bila glede na pozitiven odziv (lokalnih skupnosti), vključena v elaborat možnih variantnih rešitev in nato tudi v gradivo za pridobitev smernic nosilcev urejanja prostora (v nadaljnjem besedilu: NUP).

V začetku leta 2021 je MOP pridobil smernice NUP in sicer za variante iz elaborata: J2 opt in J2 opt-jug, S5, S4opt in SS sever (na podlagi predloga lokalnih skupnosti modificirana SS s priključkom na Zlatoličje). Po pridobitvi smernic je bila izdelana analiza smernic.

Na sestanku delovne skupine 25. 3. 2021 so predstavniki Mestne občine Ptuj in Skupne občinske uprave (v nadaljnjem besedilu: SOU) predlagali, da se v gradiva vključi popolnoma nova varianta. Skladno z dogovorom na sestanku je DARS d. d. zagotovil preliminarno preveritev te variante, poimenovane S6 (ob upoštevanju osnovnih izhodišč MZI). Preveritev je bila izdelana za štiri možne različice variante S6. Iz preveritve, ki je bila predstavljena na sestanku delovne skupine 3. 6. 2021 izhaja, da je varianta S6 sicer potencialno izvedljiva (tri različice), vendar za nadaljnjo obravnavo v ŠV ni smiselna, ker poteka skozi mestno tkivo in ni obvoznica, zahteva pa tudi večje število rušitev in preureditev tega območja. Tudi ekonomsko, prostorsko in prometno se je izkazala kot nesmiselna, zato delovna skupina te variante ni potrdila kot primerne za vključitev v nadaljnjo obravnavo v ŠV.

V okviru delovne skupine ostaja odprto vprašanje glede variant, ki bodo vključene v ŠV. Župani zadevnih občin, SOU in CI namreč, ne glede na dosedanja pojasnila in strokovne argumente, ki so jih do sedaj podali MZI, MOP in DARS d. d., vztrajajo na stališču, da varianta S4 opt ne sme biti vključena v ŠV in da se namesto nje vključi varianta S5. Ostali člani delovne skupine se z vključitvijo variante S4 opt v ŠV strinjajo in podpirajo širok nabor variant.

Predlog lokalnih skupnosti je tudi, da se v ŠV vključi še varianta SS sever.

Strokovno stališče MZI, MOP in DARS d. d. je, da se v ŠV vključijo variante S4 opt, S5 in J2 opt-jug. Glede na to, da se je varianta S4 opt (ki predstavlja S1 iz ŠV 2007, vendar z izvennivojskimi križišči) v prvem krogu ŠV (I. 2007) izkazala kot najustreznejša, je nujno, da se vključi tudi v nov krog ŠV, kjer pa se lahko, v procesu vrednotenja in primerjanja na podlagi istih strokovnih meril, s strokovnimi argumenti tudi izloči. Dodaten razlog za vključitev variante S4 opt v ŠV je tudi dopis ministrice za infrastrukturo iz septembra 2018, v katerem je, glede na rezultate nove prometno-ekonomske študije in novelirana izhodišča za načrtovanje GC Ptuj – Markovci, predlagano, da se postopek priprave in sprejema DPN nadaljuje z izvedbo novega kroga ŠV, z obravnavo dveh variant iz ŠV iz I. 2007, in sicer z edino severno varianto, ki še ustreza noveliranim izhodiščem, to je varianta S4, ter z južno varianto J2, ki se je z vidika ekonomskega vrednotenja izkazala kot najboljša izmed južnih variant. Hkrati je predlagano tudi, da se v nov krog študije variant vključi še morebitna dodatna varianta s potekom po južni strani, s ciljem poiskati rešitev, ki bo v največji možni meri zadostila vsem zahtevam na obravnavanem območju.

Treba je poudariti, da je bila v I. 2007 izdelana ŠV in njen rezultat (predlagana najustreznejša varianta S1 oz. v novem krogu ŠV S4 opt.) rezultat večletnega strokovnega dela in medresorskih usklajevanj, zato tega dela ni mogoče zavreči brez tehtnih strokovnih argumentov in izločiti samo na podlagi nestrinjanja lokalne skupnosti. Varianta S4 opt, ki je rezultat preteklih vrednotenj, zato ne more biti že vnaprej izločena, ampak jo je treba kot eno od možnosti ovrednotiti in primerjati z drugimi variantami, ki jih bo določila delovna skupina. Ponovno je treba izpostaviti, da se ŠV izdelava v skladu z veljavni predpisi s področja prostora in s področja priprave investicijske dokumentacije. Variante bodo ovrednotene in med seboj primerjane v skladu z določbami Zakona o urejanju prostora, Pravilnikom o vsebini, obliki in načinu priprave državnega prostorskega načrta, Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ ter Uredbo o metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju državnih cest in javne železniške infrastrukture.

Vzporedno s ŠV bo pripravljeno tudi okoljsko poročilo, v katerem bo izvedeno vrednotenje variant v skladu z Uredbo o okoljskem poročilu in celoviti presoji, kjer se bo upoštevalo tako stanje okolja, kot okoljski vplivi, vključno z zdravjem prebivalcev, kulturno dediščino, krajino, naravo, vodami in podnebnimi spremembami.

Ponovno je treba izpostaviti, da je priprava ŠV proces, ki predstavlja strokovno osnovo za podajo predloga najustreznejše variante. Predlog bo rezultat interdisciplinarnega strokovnega dela, kjer se bodo vse variante vrednotile in medsebojno primerjale s štirih enakovrednih vidikov (okoljskega, prostorskega, prometno-ekonomskega in gradbeno-tehničnega (funkcionalnega)), pri čemer je lahko, glede na zakonodajna merila, okoljski vidik tudi izločilni.

Iz navedenega izhaja, da dogovor o končnem naboru variant za ŠV v okviru delovne skupine še ni sprejet. Menimo, da bi morala delovna skupina o variantah, ki bodo vključene v ŠV, čimprej sprejeti strokovno podprto odločitev, da se lahko s postopkom priprave DPN nadaljuje.

Robert Rožac
Državni sekretar MOP

Po pooblastilu:
Dr. Metka Gorišek
Državna sekretarka MOP

Aleš Mihelič
Državni sekretar Mzi

Poslati:

- Skupna občinska uprava občin v Spodnjem Podravju – sou@ptuj.si,
alenka.korpar@ptuj.si, dejan.zorec@ptuj.si
- Mestna občina Ptuj – obcina.ptuj@ptuj.si
- Občina Videm – info@videm.si
- Občina Hajdina – uprava@hajdina.si
- Občina Markovci – tajnistvo@markovci.si
- Ministrstvo za infrastrukturo – gp.mzi@gov.si, monika.pintar-mesaric@gov.si,
damijan.leskovsek@gov.si, ales.mihelic@gov.si, marjeta.vozelj@gov.si
- Ministrstvo za kmetijstvo – gp.mkgp@gov.si, leon.ravnikar@gov.si
- Ministrstvo za kulturo – gp.mk@gov.si, helena.stih@gov.si
- Zavor RS za varstvo narave – zrsvn.oe@zrsvn.si, vesna.juran@zrsvn.si
- Direkcija RS za vode – gp.drsv@gov.si, vesna.susec-suker@gov.si
- DARS d.d. – gp@dars.si, ana.sodnik@dars.si, mojca.zerjav@dars.si,
bostjan.rigler@dars.si, janez.kusnik@dars.si
- DRI d.o.o. – barbara.likar@dri.si

- Ministrstvo za okolje in prostor – vesna.kolar-planinsic@gov.si,
alenka.cof@gov.si, ana.vidmar@gov.si.

